

'Minder vatbare rassen op de markt'

"De grootste rassen zijn al jaren achtereen dezelfde", zo vertelt Jim Koop, productmanager gerbera bij Dümme Orange over de top 3 in de germini's en grootbloemigen. Veel kwekers kweken deze ook. Uit de jaarlijkse marktinventarisatie van oktober 2016 van veredelaar Schreurs blijkt dat de leidende kleuren bij zowel de mini's als de grootbloemigen roze, oranje, rood, paars en geel zijn. Een gerberakweker heeft zo'n 80 procent staan met deze standaardkleuren, pastelkleuren zijn een niche. Gerbera's met een zwart hart worden het meest geteeld (76 procent), de rest van de gerbera's heeft een groen hart, zo toont de inventarisatie. Kwekers hebben vaak beide harttypen om klanten te voorzien.

Koop zegt dat er in Nederland 3 tot 5 hectare specialties staat, wereldwijd zo'n 25 hectare. De afgelopen jaar is er telkens iets afgesnoept van het areaal grootbloemige gerbera's, vertelt Martin van der Mei, teeltvoorlichter bij Flori Consult Group. Die krimp is nu wel gestopt en de ongeveer 51 hectare grootbloemigen vormen nu een stabiele bodem. Hij schat in dat er zo'n 140 hectare germini's staat. De bedrijven telen vaak óf alleen mini's óf alleen grootbloemigen. "Die specialisatie is een bewuste keuze omdat kwekers een bepaald marktsegment bedienen, maar is bijvoorbeeld ook nodig om als bedrijf kostenefficiënt te kunnen produceren." Zo'n 10 procent van de bedrijven teelt zowel mini's als grootbloemigen.

Divers assortiment

Hoeveel rassen er op een bedrijf staan, is heel verschillend. Je hebt bedrijven, bijvoorbeeld de kwekers van Colours of Nature, die slechts een paar rassen telen op een paar hectare. Maar er is ook een bedrijf dat relatief klein is en wel 60 rassen kweekt. De mate van variatie in rassen hangt samen met of een kweker produceert voor de retail óf voor de detailhandel en bloemist. Van der Mei: "Sommigen hebben de keuze daarin nog niet in gemaakt, al zeg ik niet

dat dat noodzakelijk is." Willem van den Berg van veredelaar Schreurs ziet de trend dat vooral kwekers die mini's kweken voor de detailhandel en de bloemist, voor een steeds meer divers assortiment kiezen. "Zij telen duidelijk meer rassen in kleinere vakken. Bij de kwekers van grootbloemigen zie je dit ook een beetje gebeuren." Robin van der Meer, vertegenwoordiger bij Florist Holland, geeft aan dat er de afgelopen jaren een duidelijke verschuiving is geweest van veilingverkoop naar directe handel. "Kwekers willen zich kunnen onderscheiden en exporteurs hebben behoefte aan een one-stop-shop. Dit resulteert in een breder assortiment, waarbij er naast meer kleuren in mini's en grootbloemigen ook meer specialties als pomponi en spiders bijkomen." Daarnaast ziet hij een trend van de optimalisatie van verlichting op kwekerijen. Dit zorgt ervoor dat kwekers zelfs in de winterperiode zomerkwaliteit kunnen leveren. "Het verhogen van de belichtingscapaciteit heeft een positieve invloed op kwaliteit maar ook op de productie. Er is sprake van productietoename bij een gelijkblijvend areaal."

Buffer met rassen

De gerberarassen worden voor

minimaal drie jaar gepoot. Van der Mei: "Heel soms gebeurt het dat een kweker een ras er na één jaar al uit haalt en deze ruilt voor een nieuw ras. Maar dat gebeurt alleen als de teelt tegenvalt of de markt." Volgens Koop poten de kwekers als ze een ras weghalen die meestal ook weer terug of tenminste dezelfde kleur. Koop: "De kwekers hebben een 'buffer met rassen' waar zij hun standaard-inkomen uit halen." Gemiddeld vervangt een gerberakweker per jaar ongeveer een derde van zijn gewas in de kas. Dit gebeurt in het voorjaar. Switchen naar een ander ras is niet heel risicovol omdat een kweker vaak veel rassen heeft staan. Van der Mei denkt dat er elk jaar zo tussen de 30 en 40 nieuwe rassen op de markt komen. "Maar die pakken telkens hooguit 2 procent tot 3 procent van het totale areaal."

Volgens hem hebben gerberakwekers een grote wens in de veredeling van nieuwe rassen. "Ze zien graag dat er rassen veredeld worden die resistent zijn tegen meeldauw. De reden hiervan is dat chemische bestrijding tegen meeldauw veel impact heeft op de balans tussen natuurlijke vijanden en plaaginsecten." Van den Berg van Schreurs geeft aan dat minder vatbare rassen voor onder

andere meeldauw, maar ook voor trips, zeker de aandacht krijgt in hun veredelingsprogramma. "We letten er bij de selectie op in hoeverre rassen bij een lage temperatuur goed te telen zijn. Want als je minder hoeft te stoken, heb je ook minder kans op ziekten en plagen. Zo hopen we met minder vatbare rassen op de markt te komen. Maar echt meeldauwresistente rassen vinden, vergt een langere adem. Misschien dat we over 4 tot 6 jaar zo ver zijn."

Zelf veredelen

Binnen de gerbera is ook de kleine trend te zien dat kwekers zelf meer gaan veredelen. Twee grotere gerberakwekerijen, LG Flowers en Holstein Flowers, doen dat al jaren en ook Van der Wilt is er al een paar jaar mee bezig. "Daarnaast zijn er nog 3 of 4 kwekers die nu toch wel uit de 'hobbymatige hoek' komen met hun eigen veredeling", zo weet Van der Mei. Ze doen dit om met een eigen ras onderscheidend te kunnen zijn. Hij ziet ook de ontwikkeling dat veredelaars hun rassen steeds meer op praktijkbedrijven uit testen eer ze een ras op de markt zetten. "Het komt namelijk nog wel eens voor dat de rassen het goed doen bij de veredelaar, maar ze het op grotere schaal bij een kweker laten afweten."

NAAM **RUUD BATIST**
 BEDRIJF **BATIST IN MAASDIJK**
 TEELT **GERMINI**
 RAS **'N SYNC (DÜMMEN ORANGE)**

Welke factoren bepalen uw rassenkeuze?

"Engeland is voor ons als telersvereniging Colours of Nature de belangrijkste markt. De smaak van de Engelse consument speelt dus een belangrijke rol bij de keuze van de rassen. Daarnaast houden we er rekening mee dat we leveren aan de supermarkt. We zoeken dus rassen met een hoge productie en een lage kostprijs; zo'n zevenhonderd stelen per vierkante meter per jaar is het minimum. Verder is uiteraard het vaasleven belangrijk; de consument moet er nog minimaal een week plezier van kunnen hebben. Het moeten dus rassen zijn die niet gevoelig zijn voor bijvoorbeeld botrytis."

Veranderen die factoren in de loop der tijd?

"We reageren op veranderingen in de markt. Engeland zoekt het wat meer in de lichte kleuren dan de rest van Europa en daar spelen we dus op in. Daarom telen we vrij veel roze en cerise. Momenteel zien we de vraag wat meer verschuiven richting crème, groen-wit en abrikoos en daar houden we rekening mee. Maar het is ook weer niet zo dat we met elke modegril meegaan, we testen een interessant soort altijd eerst anderhalf tot twee jaar uit."

Voelt u zich verbonden aan een bepaalde veredelaar?

"In principe niet. Er zijn drie veredelaars van germini in Nederland en we hebben een goede band met alle drie. Wat ik belangrijk vind, is de garantie op de planten en die is inmiddels overal hetzelfde. Daarna hangt het puur af van de rassen die ze te bieden hebben. We telen als Colours of Nature een dertigtal verschillende variëteiten, verdeeld over acht locaties met in totaal zo'n 32 hectare glas. Elke teler heeft dus een behoorlijke hoeveelheid staan van elke variëteit en kan zich daar goed op focussen, in plaats van noodgedwongen tien verschillende rassen te telen."

Wat is belangrijk in de relatie met een veredelaar?

"Het is prettig als een veredelaar zich in onze markt verdiept en begrijpt wat wij zoeken. Met een nieuw en heel speciaal ras dat weinig produceert, hoeven ze bij ons niet aan te kloppen, dat is meer iets voor een nichemarkt waar niet elke cent telt. Maar stel dat ze een goed productief ras hebben dat een echte verbetering is van onze bestaande rassen, dan gaan we er vanuit dat we het horen. We telen van alle kleuren die belangrijk zijn voor onze markt zowel een ras met een groen hart als eentje met een zwart hart. Op het moment dat een veredelaar aanklopt met een ras dat beter is dan het bestaande, gaan we dat zeker onderzoeken."

Welke ondersteuning verwacht u van een veredelaar?

"Ik verwacht een goede teelbegeleiding. Zij kennen het ras van binnen en van buiten en dat kan net het verschil maken, vooral bij nieuwe rassen. Ik verwacht ook dat ze eerlijk zijn over nieuwe rassen. Of ze dat ook zijn? Ja hoor, dat gevoel heb ik wel. Maar het heeft ook niet zoveel zin om de zaken mooier voor te stellen dan ze zijn, want daar komen we vanzelf achter in de testfase. Je moet elkaar niet voor de gek houden, een verkeerde rassenkeuze is een dure investering."

Speelt de relatie met de veredelaar een rol bij de rassenkeuze?

"Dat speelt zeker mee. Je moet vertrouwen kunnen hebben in een veredelaar, weten wat je aan elkaar hebt. Of het ook belangrijk is dat je gezellig een biertje kunt drinken met elkaar? Nee, eigenlijk niet. Dat is leuk, maar zakelijk gezien bijzaak."

Laat u zich adviseren over de rassenkeuze?

"Afgezien van door de veredelaar, niet echt. Onze klanten hebben ook geen invloed op de rassenkeuze. De markt bepaalt de kleur, maar wij als telers het ras. Wel bespreken we met onze klanten de verhouding tussen de volumes van bepaalde kleuren, zodat we wat hoeveelheden betreft in de goede richting zitten. Daarin kan in de

loop der tijd wel eens het een en ander veranderen."

Gaat de ontwikkeling van nieuwe rassen hard genoeg?

"Ik denk dat het redelijkerwijs niet sneller kan, dus ja, het gaat mij snel genoeg. Veredelaars moeten de tijd krijgen om de rassen goed te testen. Waar wij nog op wachten? Een mooie blauwe of groene germini, haha, maar dat zal moeilijk worden, want die kleuren zitten er van nature niet in. Maar even serieus: een simpel te telen rode met een hoge productie, dus zonder een al te lange gebruiksaanwijzing voor wat betreft klimaat en gewasbescherming, die zou zeer welkom zijn. Net als een witte die ook echt wit blijft en waar je niet elke kleine afwijking op ziet."

Waarom heeft u onlangs gekozen voor het ras 'N Sync van Dümmen Orange?

"Dit is een goede vervanger van het ras dat we voorheen gebruikten als roze met zwart hart. We hebben hem nu voor het eerst in productie, nadat we hem bijna twee jaar hebben uitgetest. Veel eigenschappen zijn gelijk aan die van het vorige ras, maar 'N Sync heeft een hogere productie en ook een iets betere kwaliteit en houdbaarheid. Dat zijn bij ons precies de eigenschappen waar het om draait."